

ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ПОГОДЖУЮ

Гарант освітньої програми

_____ Микола ВОЛОШИН

"01" вересня 2023 року

ЗАТВЕРДЖУЮ

В.о. завідувача кафедри

_____ Микола ВОЛОШИН

Протокол засідання кафедри

Гідротехнічного будівництва, водної та
електричної інженерії ХДАЕУ

від "25" серпня 2023 року № 1

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ УПРАВЛІННЯ ІНЖЕНЕРНИМИ ПРОЕКТАМИ З ОСНОВАМИ СИСТЕМНОГО АНАЛІЗУ

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський) рівень

Освітня програма – Гідротехнічне будівництво, водна інженерія та водні технології

Спеціальність – 194 Гідротехнічне будівництво, водна інженерія та водні технології

Галузь знань – 19 Архітектура та будівництво

Кропивницький – 2023

1. Загальна інформація

Назва навчальної дисципліни	Управління інженерними проектами з основами системного аналізу
Факультет	Архітектури та будівництва
Назва кафедри	Гідротехнічного будівництва, водної та електричної інженерії
Викладач	Шапоринська Наталя Миколаївна - кандидат с.-г. наук, доцент кафедри гідротехнічного будівництва, водної та електричної інженерії Наукові інтереси: Розробка та дослідження впливу гідротехнічних об'єктів на стан водних і земельних ресурсів в зоні зрошення України.
Контактна інформація	+38 066 197 08 16 E-mail: shaporynska_n@ksaeu.kherson.ua
Графік консультацій	Кожен понеділок 14 ⁰⁰ - 15 ⁰⁰
Програма дисципліни	Змістова частина 1. Управління розробкою та реалізацією інженерного проекту Тема 1. Основні поняття, зміст і значення управління проектами Тема 2. Зміст управління проектами в гідротехнічному будівництві Тема 3. Життєвий цикл проекту. Зміст основних фаз проекту Тема 4 . Проектні організації, їх класифікація та особливості функціонування Тема 5. Зміст основних проектних документів, що розробляються проектними інститутами Тема 6. Планування робіт проектними організаціями Тема 7. Завдання на проектування, тривалість розробки проекту Змістова частина 2. Застосування системного аналізу в управлінні інженерними проектами Тема 8 . Система і системний метод дослідження. Основні принципи і поняття системного аналізу Тема 9. Системний підхід в управлінні інженерними проектами, водогосподарськими об'єктами і процесами Тема 10. Основні етапи і концептуальні методологічні принципи застосування системного аналізу в управлінні інженерними проектами Тема 11. Моделювання і прогнозування для проектів гідромеліоративних систем. ГІС як комплексний інструментарій моделювання і системного аналізу в управлінні інженерними проектами
Мова викладання	Українська мова

2. Анотація курсу

Анотація курсу	Дисципліна "Управління інженерними проектами з основами системного аналізу" є обов'язковою складовою навчального плану, спрямована на підготовку здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня освіти до оволодіння основами знань, набуття навичок, необхідних для управління інженерними проектами з основами системного аналізу.
Інформаційний пакет дисципліни	http://ksau.kherson.ua/budgidro/kafedagts.html

3. Мета та завдання курсу

Мета викладання дисципліни	Метою викладання навчальної дисципліни "Управління інженерними проектами з основами системного аналізу" є надання студентам системи знань про зміст фаз життєвого циклу інвестиційного проекту, структуру проекту, основні функції управління проектами та основні інструменти управління проектами, головним з яких є системний аналіз.
Завдання вивчення дисципліни	Основними завданнями , що мають бути вирішені при викладанні дисципліни, є теоретичні та практичні навички щодо основ проектного управління в гідротехнічному і водогосподарському будівництві, зокрема при проектуванні водогосподарських та природоохоронних об'єктів. Як результат вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати: - основні поняття, зміст і значення управління проектами; - особливості управління проектами в гідротехнічному будівництві, водній інженерії, сільськогосподарських, гідротехнічних меліораціях і водному господарстві; - фази проекту та особливості управління ними; - організаційні структури з управління проектами; - форми та джерела фінансування проектів; - основні ризики, що виникають під час здійснення гідротехнічних та водогосподарсько-меліоративних проектів; - принципи застосування системного аналізу в управлінні інженерними проектами; - програмне забезпечення управління проектами. вміти: - організувати процес підготовки та реалізації проекту; - структурувати та спланувати інвестиційний проект; - планувати кошторисну документацію на проект; - обґрунтовувати ефективність інвестицій у водогосподарські об'єкти; - аналізувати проект для виявлення його сильних та слабких сторін; - скласти бізнес-план інвестиційного проекту; - створювати та керувати командою проекту.

4 Програмні компетентності та результати навчання

Компетентності здобувача вищої освіти, сформовані в результаті вивчення курсу	
Загальні	ЗК1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини й громадянина України. ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК4. Знання та розуміння предметної області і професійної діяльності. ЗК7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
Спеціальні (фахові)	ФК1. Здатність застосовувати фізико-математичний апарат, теоретичні, розрахункові та експериментальні методи і моделі досліджень у сфері професійної діяльності. ФК7. Здатність розроблювати ландшафтно-планувальні та конструктивні рішення об'єктів. ФК12. Здатність розробляти інженерні та організаційні заходи щодо забезпечення доброго стану масивів поверхневих і ґрунтових вод на основі сучасних систем моніторингу. ФК17. Здатність виявляти причини виникнення та негативні наслідки шкідливої дії води, застосовувати відповідні методи захисту територій, здійснювати розрахунки та проектувати захисні споруди. ФК19. Здатність розраховувати техніко-економічні показники запроєктованих і функціонуючих об'єктів професійної діяльності.
Програмні результати навчання (ПРН)	
ПРН	РН2. Визначати шляхи розв'язання інженерно-технічних задач у професійній діяльності, аргументовано інтерпретувати їх результати. РН7. Виконувати інженерні розрахунки ґрунтових основ та конструкцій об'єктів професійної діяльності. РН9. Знаходити оптимальні інженерні рішення при виборі водних технологій, конструкцій об'єктів, енергоощадних заходів у сфері професійної діяльності. РН10. Використовувати сучасні інформаційні технології при проектуванні, будівництві та експлуатації об'єктів професійної діяльності. РН11. Виконувати техніко-економічне обґрунтування конструктивних рішень, інженерних заходів, технологічних процесів. РН18. Застосовувати технічні регламенти та правові норми при експлуатації гідротехнічних об'єктів.

5 Місце навчальної дисципліни у структурі освітньої програми

Рік викладання	2023-2024 н. р.
Семестр	7
Курс	4
Обов'язкова компонента / Вибіркова компонента	Обов'язкова компонента
Пререквізити	"Управління інженерними проектами з ОСА": "Вступ до фаху", "Проектно – вишукувальні роботи", "Меліоративна гідрогеологія" "Основи гідромеліорації» та ін., що містять знання, уміння й навички, необхідні для освоєння даної дисципліни.
Постреквізити	Дисципліни, для вивчення яких потрібні знання, уміння й навички, які здобуваються по завершенню вивчення даної дисципліни.

6. Обсяг курсу на поточний навчальний рік

Кількість кредитів / годин	3/90
Лекції	22
Практичні / Семінарські	24
Лабораторні	-
Самостійна робота	44
Форма підсумкового контролю	екзамен

7. Технічне та програмне забезпечення / обладнання

Технічне та програмне забезпечення	Персональні комп'ютери з підключенням до Інтернет і доступом до Веб-ХДАЕУ (дистанційних курсів і електронної бібліотеки) для ознайомлення з навчальним контентом, виконання завдань самостійної роботи, проходження тестування. Googl, Power Point, Moodl, Zoom, Microsoft Office.
Обладнання	Ноутбук, мобільний пристрій (телефон, планшет) з підключенням до Інтернет для комунікації та опитувань, виконання завдань, самостійної роботи, проходження тестування.

8. Політика курсу

Загальні вимоги	Здобувачі вищої освіти повинні планомірно та систематично засвоювати навчальний матеріал. Активно працювати під час практичних занять, брати участь в обговорення дискусійних питань та кейсів, повною мірою долучатись до активних форм навчання. Заохочується робота у наукових гуртках, підготовка тез доповідей та участь у конференціях, підготовка та публікація наукових статей, участь у конкурсах наукових робіт та інше.
Політика щодо дедлайнів і перескладання	Письмові роботи, надані з порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (можливо вказати 75 % – % від загальної суми балів за конкретне заняття). Діють умови перескладання ХДАЕУ.
Політика щодо відвідування	Відвідування занять є обов'язковим. Процедура відпрацювання попушених занять з об'єктивних причин (хвороба, міжнародне стажування). Не запізнюватись на заняття. Дотримуватись техніки безпеки. Завчасно ознайомлюватись з темою практичної роботи. Пропущенні заняття відпрацьовувати у встановлений викладачем час.
Політика щодо виконання завдань	Позитивно оцінюються відповідальність, старанність, креативність, фундаментальність. Під час підготовки до практичних занять виконання самостійної роботи необхідно спиратись на конспект лекцій та рекомендовану літературу. Водночас вітається використання інших джерел з альтернативними поглядами на ті чи інші питання задля формування продуктивної дискусії та різнобічного вивчення тем дисципліни
Академічна доброчесність	Роботи здобувачів є виключно оригінальним дослідженням чи міркуванням. Будь-яке списування або плагіат (використання, копіювання підготовлених завдань та/або розв'язання задач іншими здобувачами) тягне за собою анулювання зароблених балів. Використання друкованих і електронних джерел інформації під час підсумкового контролю, виконання контрольних робіт заборонено. Списування під час контрольних, тестових робіт та протягом іспиту заборонено.

9. Структура курсу

Номер тижня	Вид занять	Тема заняття або завдання на самостійну роботу	Кількість				балів
			годин				
			лек	лаб.	сем. / пр.	СР	
Змістова частина 1.							
Управління розробкою та реалізацією інженерного проекту							
1	Тема 1	Основні поняття, зміст і значення управління проектами	2		2	4	5
	Тема 2	Зміст управління проектами в гідротехнічному будівництві	2		2	4	5
2	Тема 3	Життєвий цикл проекту. Зміст основних фаз проекту	2		2	4	5
3	Тема 4	Проектні організації, їх класифікація та особливості функціонування	2		2	4	5
4	Тема 5	Зміст основних проектних документів, що розробляються проектними інститутами	2		2	4	6
5	Тема 6	Планування робіт проектними організаціями	2		4	4	5
6	Тема 7	Розробка завдання на проектування, тривалості розробки проекту	2		2	4	5
	ПК ЗЧ 1		14		16	28	36
Змістова частина 2							
Застосування системного аналізу в управлінні інженерними проектами							
7	Тема 8	Система і системний метод дослідження. Основні принципи і поняття системного аналізу	2		2	4	6
8	Тема 9	Системний підхід в управлінні інженерними проектами, водогосподарськими об'єктами і процесами	2		2	4	6
9	Тема 10	Основні етапи і концептуальні методологічні принципи застосування системного аналізу в управлінні інженерними проектами	2		2	4	6
10	Тема 11	Моделювання і прогнозування для проектів гідромеліоративних систем. ГІС як комплексний інструментарій моделювання і системного аналізу в управлінні інженерними проектами	2		2	4	6
	ПК ЗЧ 2		8		8	16	24
	Усього за курс		22		24	44	60

10. Форми і методи навчання

Лекція	Словесні методи навчання: пояснення (інформаційно-повідомлювальне, інструктивне-практичне, пояснювальне- спонукальне, система зображально-виражальних засобів. Словесний метод (лекція – вступна, тематична, оглядова, підсумкова). Проведення лекційних занять включає: викладення теоретичного матеріалу, оглядові лекції з використанням наочного матеріалу, опорного конспекту, лекції візуалізації з використанням мультимедійних технологій Наочні методи навчання, ілюстрування
Практичні /Семінарські	Презентації, демонстрація, обговорення, аналіз конкретних ситуацій, дискусія, бесіди, дебати, кейс-методи, роботи в малих групах тощо.
Лабораторні	-
Самостійна робота	Здобувачі виконують завдання за планом.

11. Система контролю та оцінювання

Поточний контроль	
Методи поточного контролю: усний контроль (опитування, бесіда, доповідь, повідомлення тощо); письмовий контроль (контрольна робота, реферат, виклад матеріалу на задану тему в письмовій формі тощо); комбінований контроль; презентація самостійної роботи студента; практичний контроль (під час практичних робіт, на практикумах, під час усіх видів практики); спостереження як метод контролю; тестовий контроль; графічний контроль; програмований контроль; лабораторний контроль; проблемні ситуації тощо. Вимоги та методи до поточного контролю. індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда, звіт, реферат, есе, презентація тощо. Оцінювання знань здобувачів на основі поточного контролю відбувається: а) способом перевірки систематичності та активності роботи здобувача над вивченням програмного матеріалу курсу протягом семестру; б) способом виконання завдань самостійної роботи здобувача.	
Підсумковий контроль за змістовою частиною	
Контроль у навчанні здобувачів вищої освіти передбачає виявлення рівня сформованості професійних навичок і вмінь, визначення правильної організації навчального процесу, діагностування труднощів засвоєння матеріалу, перевірку ефективності використання методів і прийомів навчання. Контроль здійснюється з дотриманням вимог об'єктивності, індивідуального підходу, систематичності і систем осі, всебічної а професійної спрямованості контролю. Використовуючи методи усного та письмового контролю, які сприяють підвищенню мотивації майбутніх фахівців до навчально-пізнавальної діяльності. Відповідно до специфіки підготовки здобувачів вищої освіти перевага надається: - усному опитуванню студентів (презентація, доповідь, складання есе); - письмовому (модульна/семестрова контрольна робота, тест та ін.).	
Підсумковий контроль	
Формою підсумкового контролю є іспит. Здобувач вищої освіти допускається до складання іспиту, якщо він захистив всі лабораторні роботи і написав контрольні роботи за змістовими частинами на позитивні оцінки. Екзамен складається з двох частин: теоретичної - у формі тестування (тестування на паперовому носії із ручною перевіркою) і практичної з розв'язанням задач. Основні вимоги до контролю	

знань наведені у Положенні про оцінювання знань здобувачів ВО ХДАЕУ. Загальна підсумкова оцінка з навчальної дисципліни складається із суми балів за поточну успішність (не більше 60 балів) та екзамену (не більше 40 балів).

12. Розподіл балів з дисципліни - форма контролю – екзамен

Поточне тестування та самостійна робота													Підсумковий тест (екзамен)	Загальна сума
Змістова частина 1							Змістова частина 2							
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	РК ЗЧ 1	T8	T 9	T10	T11	РК ЗЧ 2	40	100
5	5	5	5	6	5	5	36	6	6	6	6	24		

13. Шкала оцінювання

Шкала рейтингу ХДАЕУ	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
90-100	A	Відмінно	зараховано
82-89	B	Добре	
74-81	C		
64-73	D		
60-63	E	Задовільно	не зараховано
35-59	FX	Незадовільно	
1-34	F	Незадовільно (з обов'язковим повторним вивченням курсу)	

14. Рекомендована література та інформаційні ресурси:

Основна література	
	1. Управління проектами у водному господарстві та природокористуванні: навч. посіб. / [Рокочинський А. М., Кожушко Л. Ф., Кропивко С. М., Фроленкова Н. А.]. – Рівне: НУВГП, 2012. – 293 с. 2. Словник-довідник з питань управління проектами / під ред. Бушуєва С. Д. – К.: Видав. дім "Деловая Украина", 2001. – 640 с. 3. Бушуєв С. Д. Управління проектами. Основи професійних знань і система оцінки компетенції проєктних менеджерів / С. Д. Бушуєв, Н. С. Бушуєва. – К.: ІРІДУМ, 2006. – 208 с. 4. Бушуєв С. Д. Динамічне лідерство в управлінні проектами: монографія / С. Д. Бушуєв, В. В. Морозов. – [2-е вид.]. – К. : УАУП, 2000. – 312 с.

	5. Бушуев С. Д. Основи методології управління проектами: навч. посіб. / С. Д. Бушуев, Н. С. Бушуева. – К. : КНУСА, 2006. – 177 с. 6. Сурмін Ю.П. Теорія систем і системний аналіз: Навчальний посібник. – К.: МАУП, 2003. – 368 с. 7. Морозов В.В. Основи системного аналізу в гідромеліорації. Навч. посібн. – Херсон: Вид-во ХДУ, 2008. – 64с.
Додаткова	8. Катренко А.В. Системний аналіз об'єктів та процесів комп'ютеризації: Навчальний посібник. – Львів: "Новий світ- 2000". – 424 с. 9. Ковальчук П.І. Моделювання і прогнозування стану навколишнього середовища: Навчальний посібник. – К.: Либідь, 2003. – 208 с. 10. Сорока К.О. Основи теорії систем і системного аналізу: Навчальний посібник. – 2-ге вид. перероб. та випр. – Х: Тимченко, 2005. – 288с.: іл., табл.. – Бібліогр.: 45 найменувань. 11. Основи системного аналізу. Навчально-методичний посібник для самостійного вивчення дисципліни /В.В. Морозов, Д.О. Ладичук, Л.О. Іванова. – Херсон, ХДАУ, РВЦ "Колос", 2005. – 47 с. 12. Галузевий стандарт вищої освіти. Підготовка фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавр, напряму підготовки "Будівництво". ОКХ, ОПП. Видання офіційне МОН України. – Київ, 2005. 13. Закон України "Про інвестиційну діяльність" (зі змінами) // Відомості Верховної Ради. – 1991. – № 47. – С. 646. 14. Креативні технології управління проектами і програмами / [С. Д. Бушуев, Н. С. Бушуева, И. А. Бабаев и др.]. – К. : Саммит – Книга, 2010. – 768 с. 15. Керівництво з питань проектного менеджменту / за ред. С. Д. Бушуева ; пер. з англ. – [2-ге вид., перероб.] – К. : Видав. дім "Деловая Украина", 2000. – 198 с. 16. Системи управління якістю. Настанови щодо поліпшення діяльності : ДСТУ ISO 9004: 2001. – [Чинний від 2001-10-01]. – К. : Держстандарт України, 2001. – 61 с. 17. Системи управління якістю. Вимоги : ДСТУ ISO 9001: 2001. – [Чинний від 2001-10-01]. – К. : Держстандарт України, 2001. – 33 с. 18. Системи управління якістю. Настанови щодо управління якістю в проектах : ДСТУ ISO 10006: 2005. – [Чинний від 2007-01-01]. – К. : Держстандарт України, 2005. – 32 с.
Інформаційні ресурси	Інтернет-ресурси з дисципліни «Управління інженерними проектами з основами системного аналізу».